

1 WYROK

2 WIMIENIU

3RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

3.0.0.0.1Dnia 24 listopada 2022 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Małgorzata Ziółka

Sędziowie: SO Leszek Matuszewski

SO Aleksander Brzozowski

Protokolant: apl. sędz. Adrianna Bora

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Arkadiusza Dzikowskiego

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2022 roku

sprawy **P. I. (I.)**,

oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 278 a § 1 k.k.

na skutek apelacji, wniesionej Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Złotowie

od wyroku Sądu Rejonowego w Złotowie z dnia 15 czerwca 2022 roku, sygnatura akt II K 440/21

uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej oskarżonego P. I. i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

/Leszek Matuszewski/ /Małgorzata Ziółka/ /Aleksander Brzozowski/

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 949/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Złotowie z 15 czerwca 2022 roku, sygnatura akt II K 440/21

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
		XXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
	XXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz
--

niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiążle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XX

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1	Obraza prawa procesowego, to jest art. 7 k.p.k., skutkująca błędem w ustaleniach faktycznych, co miało wpływ na treść orzeczenia	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwiążle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Na wstępie Sąd Okręgowy wskazuje, że dla pełnej racjonalności wniesionej apelacji zasadnym byłoby, aby zaskarżono wyrok także w części dotyczącej opisu przestępstwa przypisanego współoskarżonemu R.S..</p> <p>R.S. i P. I. oskarżono o popełnienie przestępstwa z art. 278 a § 1 k.k.</p> <p>(akt oskarżenia – karta 99 – 100v akt)</p> <p>Wyrokiem z dnia 15 czerwca 2022 roku Sąd Rejonowy w Złotowie skazał R. S. za zarzucone mu w akcie oskarżenia przestępstwo, przyjmując jednak iż popełnił je sam, natomiast</p>		

uniewinnił P. I. od zarzucanego mu czynu, a z uzasadnienia wyroku wynika, że stało się tak dlatego, że Sąd I instancji uznał, że rozbieżne wyjaśnienia obu oskarżonych z postępowania przygotowawczego i z rozprawy nie mogą stanowić pełnowartościowego materiału dowodowego, natomiast wartościowe są wprawdzie pierwsze zeznania pokrzywdzonego, ale ich treść wskazuje, że rozdzielił on udział obu oskarżonych w dokonaniu przestępstwa, zatem każdy z oskarżonych dokonywał czynności indywidualnie, w swoim imieniu i dla siebie, nie było pomiędzy nimi żadnego, nawet milczącego porozumienia, a działania P. I. nie sposób zakwalifikować jako działania przestępnego.

(wyrok – karta 129 – 129v akt, pisemne uzasadnienie – karty 133 – 136 akt)

Z wyrokiem tym nie zgodził się Prokurator Rejonowy w Pile, zarzucając obrazę przepisów postępowania, to jest art. 7 k.p.k., polegająca na naruszeniu zasady swobodnej oceny dowodów, poprzez dowolną ich ocenę, sprzeczną z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego i zawodowego, efektem czego był błąd w ustaleniach faktycznych, i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Złotowie do ponownego rozpoznania.

(apelacja prokuratora – karty 140 – 145 akt)

Na wstępie Sąd Okręgowy zauważa, że apelacja prokuratora w pełni wykazuje wady zaskarżonego orzeczenia w pierwszej kolejności

podnosząc zarzut dowolności w ocenie materiału dowodowego, czego konsekwencją był zarzut błędu w ustaleniach faktycznych.

Sąd Odwoławczy, odnosząc się do zasadniczego zarzutu apelacji, dotyczącego niesłusznego uniewinnienia oskarżonego P. I. od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 278 a § 1 k.k., całkowicie zgadza się ze skarżącym, że Sąd Rejonowy dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych przyjmując, iż oskarżony P. I. nie popełnił zarzucanego mu przestępstwa.

Sąd Rejonowy przeprowadził w niniejszej sprawie wyczerpujące postępowanie dowodowe, a Sąd Okręgowy, przeprowadzając kontrolę instancyjną zaskarżonego orzeczenia, nie dostrzegł, aby istniała możliwość przeprowadzenia jeszcze jakiegoś innego dowodu, który pomógłby w ustaleniu przebiegu przedmiotowego zdarzenia.

Następnie Sąd Rejonowy dokonał oceny zebranego w sprawie i w całości ujawnionego materiału dowodowego, niestety czyniąc to wbrew obowiązującym w tym względzie zasadom (art. 7 k.p.k.). Wprawdzie każdy z ujawnionych w toku przewodu sądowego dowodów poddany został ocenie, ale dokonana przez Sąd I instancji ocena tego materiału dowodowego nie uwzględnia wskazań doświadczenia życiowego i reguł logicznego rozumowania, wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów, nie jest dokładna i wykazuje błędy logiczne.

Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych jest immanentnie związany z zarzutami naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów postępowania i jest pochodną

odmiennej oceny dowodów, dokonanej przez skarżącego w wywiedzionym środku odwoławczym, którą to ocenę, w tym konkretnym przypadku, Sąd Odwoławczy w pełni podziela.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że o błędzie w ustaleniach faktycznych można mówić tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada zasadom logicznego rozumowania. Zarzut taki mógłby być skuteczny jedynie w razie wykazania, jakich uchybień w świetle wskazań wiedzy, jak również doświadczenia życiowego i logiki dopuścił się sąd orzekający w dokonanej przez siebie ocenie dowodów. Apelacja Prokuratora Rejonowego w Złotowie spełnia te wymogi, a zawarta w niej argumentacja jest w istocie prawidłową oceną faktów i okoliczności niniejszej sprawy, a zatem zasługiwała na uwzględnienie. Skarżący wykazał bowiem, że zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada zasadom logicznego rozumowania.

Sąd I instancji wprawdzie prawidłowo ustalił, że w trakcie zdarzenia w wiacie znajdowali się obaj oskarżeni i pokrzywdzony, jednak bezpodstawnie uznał, iż brak dowodów, aby oskarżeni działali wspólnie i w porozumieniu.

Zauważyć zatem należy, że wprawdzie obaj oskarżeni w trakcie zdarzenia byli mocno pijani, R. S. miał ponad trzy promile alkoholu we krwi, a P. I. prawie trzy, jednak

przesłuchiwani byli po raz pierwszy prawie dobę po zatrzymaniu, więc byli już wówczas trzeźwi.

P. I. wyjaśnił (karta 58 akt), że gdy kończyli kolejną butelkę wódki do wiaty przyszedł starszy mężczyzna, obaj podeszli do niego, S. zabrał mu reklamówkę, a gdy pokrzywdzony chciał ją odebrać i wymachiwał laską, to I. go przytrzymał. Nawet nie wiedział ile było pieniędzy, bo przed przyjazdem policji nie zdążyli się nimi podzielić. Na koniec przesłuchania I. oświadczył, że chciałby się dobrowolnie poddać karze.

Natomiast R. S. wyjaśnił (karta 64 akt), że rozmawiał ze starszym mężczyzną i chciał od niego pieniędzy, zobaczył, że w reklamówce mężczyzna ten ma portfel, więc mu zabrał mu reklamówkę, a I. w tym czasie przytrzymał tego mężczyznę. S. wyjął gotówkę z portfela, a następnie portfel i reklamówkę oddał. Także S. na koniec przesłuchania oświadczył, że chciałby się dobrowolnie poddać karze.

W trakcie tych pierwszych przesłuchań obaj oskarżeni przyznali się do popełnienia zarzucanego im przestępstwa, opisali co robili w trakcie jego popełniania i brak podstaw, aby dyskwalifikować treść tych ich wyjaśnień.

Tym bardziej, że zasadniczo są one zbieżne z zeznaniami pokrzywdzonego, który już w trakcie zawiadamiania o popełnieniu na jego szkodę przestępstwa zeznał (karta 3 akt), że gdy wszedł do wiaty byli tam dwaj mężczyźni, jeden podeszedł do niego i chciał, aby mu oddał reklamówkę, w której miał portfel z pieniędzmi i

rachunki do zapłaty. Kiedy nie chciał oddać reklamówki, wtedy podszedł do nich drugi mężczyzna, zabrał reklamówkę, odszedł w głąb wiaty, wyjął portfel, zabrał gotówkę, a następnie oddał pokrzywdzonemu reklamówkę wraz z portfelem. Taką też wersję pokrzywdzony przedstawił policjantowi W. L. na miejscu zdarzenia (karty 41 – 42 i 119v – 120 akt).

Z tych pierwszych zeznań pokrzywdzonego wynika, że obaj mężczyźni chcieli mu zabrać reklamówkę i gdy odmówił jej wydania pierwszemu, to zabrał mu ją drugi mężczyzna. Zatem działali wspólnie i co najmniej w dorozumianym porozumieniu. Wynika to też z wyjaśnień samego I., który stwierdził, że nie zdążyli się podzielić pieniędzmi, bo przyjechała policja.

To, że następnie w kolejnych przesłuchaniach (karty 86 – 87 i 88-89 akt) oskarżeni nie przyznali się, składając sprzeczne ze sobą wyjaśnienia (I. obciążył S., zaprzeczając swojemu udziałowi w zabraniu pieniędzy, a S. stwierdził, że to pokrzywdzony chciał im dać wszystkie swoje pieniądze na zakup piwa) nie tylko, że nie podważa wartości dowodowej pierwszych ich wyjaśnień, ale utwierdza w przekonaniu, że za pierwszym razem mówili prawdę, gdyż wówczas ich wyjaśnienia były zbieżne, a te kolejne nie, na dodatek ta nowa wersja S. jest całkowicie irracjonalna.

Niewątpliwie te kolejne wyjaśnienia oskarżonych stanowiły ich nieudolną linię obrony, nie zasługującą na wiarę w obliczu konsekwentnych zeznań pokrzywdzonego, który w kolejnym

przesłuchaniu (karta 90v akt) zeznał, że próbował odstraszyć tych mężczyzn laską, a o tym przecież wyjaśniał oskarżony I. w trakcie pierwszego przesłuchania.

Na rozprawie (karty 117v – 118v akt) oskarżony S. podtrzymał wersję o tym, iż pokrzywdzony dał mu dobrowolnie pieniądze na piwo, a I. zaprzeczył, aby w ogóle widział, jak pokrzywdzony daje S. pieniądze, obaj też nie podtrzymali swoich pierwszych wyjaśnień twierdząc bądź że był w ich trakcie pijany (S.), bądź że ich nie pamięta(I.).

Natomiast pokrzywdzony ponownie zeznał, że najpierw jeden chciał mu zabrać reklamówkę, a ostatecznie zabrał ją drugi i z portfela wyciągnął pieniądze, podtrzymał też swoje poprzednie zeznania (karty 119 – 119v akt)

Podsumowując powyższe przede wszystkim podnieść należy, iż to że oskarżony nie przyznaje się do zarzucanego mu czynu, nie może z góry wyłączyć możliwości przypisania oskarżonemu sprawstwa (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 października 2005 roku, sygnatura akt II AKa 194/05).

Przypomnieć także należy, że sąd ma prawo oprzeć się na jednych dowodach, a pominąć inne, jeśli ich treść była rozbieżna. W takiej sytuacji istota rozstrzygnięcia polega na daniu priorytetu niektórym dowodom. Obowiązkiem sądu jest wówczas wskazanie, dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych – wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 lutego 2012 roku, sygnatura akt II AKa 35/12.

Zdaniem Sądu Okręgowego, z tego obowiązku Sąd Rejonowy nie

wywiązał się w sposób prawidłowy, gdyż wbrew stanowisku Sądu I instancji pierwsze wyjaśnienia obu oskarżonych w połączeniu z zeznaniami pokrzywdzonego dają obraz przebiegu przedmiotowego zdarzenia zgodny z postawionym oskarżonym zarzutem. Nie ma też, zdaniem Sądu Okręgowego, wątpliwości – w świetle powyższych wiarygodnych dowodów - że oskarżeni działali wspólnie i w porozumieniu. W żadnym fragmencie zeznań pokrzywdzonego nie ma bowiem mowy o tym, aby P. I. po nieudanej próbie zabrania reklamówki odszedł gdzieś, a ciąg dalszy przestępnego działania był realizowany tylko przez R. S.. Wręcz odwrotnie pokrzywdzony zeznał, że gdy próbował odstraszyć napastników laską przed zabranieniem mu reklamówki, to P. I. go przytrzymał, co zresztą wynika też z pierwszych wyjaśnień P. I..

Podsumowując, ocena wyjaśnień obu oskarżonych musi zostać uznana za dowolną, gdyż Sąd I instancji w ogóle nie odniósł się do kwestii zbieżności ich pierwszych wyjaśnień i to nie tylko pomiędzy sobą, ale także z zeznaniami pokrzywdzonego, co skutkowało wadliwie ustalonym stanem faktycznych, iż sprawcą kradzieży zuchwałej był jedynie R. S..

Podsumowując, podniesiony w apelacji prokuratora zarzut obrazy prawa procesowego poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego oraz zarzut błędu w ustaleniach faktycznych okazał się słuszny, gdyż skarżący wykazał konkretne uchybienia w zakresie zasad logicznego rozumowania, których dopuścił się sąd w wyciąganiu wniosków z prawidłowo

